

Till Regeringskansliet / Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
christoffer.sheats@regeringskansliet.se
magnus.moreau@regeringskansliet.se

Stockholm den 11 augusti 2021

Remissyttrande över promemorian *Anmälningsplikt för att leda bort grundvatten från kalkstenstäkter (dnr M2021/01463)*

Cementa AB har genom remiss den 4 augusti 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerad promemoria.

Cementa ser positivt på att regeringen vidtar åtgärder för att mildra konsekvenserna av den mycket allvarliga cementförsörjningskris som hotar Sverige. Bolagets täkter i Slite hyser bland annat krossutrustning, transportband, lager av råvaror och bränslen, vägar och byggnader. Att detta kan bibehållas i avvaktan på att frågan om tillstånd till fortsatt täkt- och vattenverksamhet slutligt avgörs, är en förutsättning för fortsatt verksamhet.

Den 10 augusti 2021 aviserade regeringen att den avser föreslå en ändring i miljöbalken som möjliggör att regeringen kan besluta om förlängning av Cementas nuvarande tillstånd. Cementa anser som utgångspunkt att en sådan förlängning är ett lämpligare sätt att lösa frågan om fortsatt länshållning av bolagets täkter i Slite, än att göra länshållningen anmälningspliktig. Skälet är att den föreslagna anmälningsplikten blir verkningslös om tillsynsmyndigheten anser att länshållningen trots allt kräver tillstånd. Genom en förlängning av tillståndet undviks den situationen.

Cementa bedömer att det behöver säkras att grundvattenbortledning kan ske i omkring tre år från idag – dvs. till halvårsskiftet 2024 – för att det ska vara hög sannolikhet att tillståndsfrågan är slutligt avgjord. Även om Cementa, parallellt med den pågående processen i Högsta domstolen, under hösten 2021 ger in en ansökan om några års brytning och länshållning, är risken överhängande att ingen av dessa processer har avslutats hösten 2022. Tillståndsprocesser av detta slag tar ofta flera år i anspråk. Den nu pågående prövningsprocessen tog drygt två år i första instans. Även om Cementa skulle ha erhållit ett tillstånd den 1 november 2022 måste det förenas med ett verkställighetsförordnande för att bolaget ska kunna ta det i anspråk innan det vunnit laga kraft, och det finns inga garantier för att ett sådant medges.

Cementa anser att det klart bästa alternativet för att trygga länshållningen är att regeringen förlänger det befintliga tillståndet i omkring tre år. Länshållning kan då fortgå med stöd av tillståndet även efter

det att brytningen har upphört. Om den av regeringen förutskickade förlängningen av befintligt tillstånd sträcker sig kortare tid än det tar för tillståndsfrågan att slutligt avgöras, kan grundvattenbortledning behöva ske med stöd av den i promemorian föreslagna anmälningsplikten när det förlängda tillståndet löper ut. Tiden som grundvattenbortledning får ske med stöd av en anmälan behöver anpassas efter hur lång förlängning regeringen beslutar om, så att i vart fall perioden fram till sommaren 2024 täcks. CEMENTA ser inget hinder mot att tiden vid behov sätts till längre än tolv månader.

För att inte riskera att bli verkningslöst bör förslaget kompletteras med andra ändringar, så att grundvattenbortledning får ske till dess tillstånd meddelas, om tillsynsmyndigheten beslutar att bortledningen är tillståndspliktig.

CEMENTA bedömer att de föreslagna volymerna (högst 6 000 kubikmeter grundvatten per dygn, dock högst 1 100 000 kubikmeter per år) är lämpliga. De är betydligt högre än medelvolymer som leds bort från bolagets täkter i Slite, men det krävs marginal för nederbördsrika dygn och år med stor grundvattenbildning.

Avslutningsvis vill CEMENTA understryka att de åtgärder som föreslås i den remitterade promemorian och som förutskickades av regeringen vid pressträff den 10 augusti, inte löser försörjningskrisen utan sannolikt bara senarelägger den. Risken är överhängande att ett verkställbart tillstånd till fortsatt brytning i Slite inte finns på plats sommaren 2022. Förutsättningarna för import av cement kommer att vara lika begränsade då som nu.

Magnus Ohlsson
Vd CEMENTA AB